

Úgy tekintek az írásra, hogy a gondolkodási folyamatba hívom be az olvasót

A Pannon Tükör-díjas Szeifert Natáliával Nagygéci Kovács József beszélgetett

Szeifer Natália író pannon szerző, hiszen Zircen született. 2005-től publikál irodalmi és művészeti lapokban kezdetben verseket, később prózát, recenziókat. A kétezzer-tízes évek elején működtetett kulturális webrádiót (Intro Rádió), azután a Gittegylet.com kult-honlapot, amelynek védjegye alatt alapítója és szervezője volt a határokon átívelő, magyar költészet napi mozgalomnak, a Posztolj verset az utcára!-nak. 2019 novembere óta készítette a Hátsó Polc podcastot, és különböző hangoskönyveket. 2020 óta működteti az oNline Szövegműhelyt, a csoport tagjai közül volt, aki már bemutatkozott a Pannon Tükör Online-on. Önálló kötetei: *Láz* – 2012, Könyvműhely, Miskolc; *Az altató szerekről* – 2017, Kalligram, Budapest; *Mi van veletek, semmi?* – 2019, Kalligram, Budapest. Legújabb kötete, a nemrég Mészöly Miklós díjjal elismert *Örökpanoráma* idén jelent meg a Kalligramnál. Lapunknak évek óta állandó szerzője, novellákkal, tárcákkal szerepel a Pannon Tükör lapjain és a Pannon Tükör Online-on, 2022-ben kapta meg a Pannon Tükör díjat.

Legújabb, nagy sikert arató regényed felől indítom a beszélgetést és kérdezek, hogy gondoltad volna, amikor – ha lehet ezt így mondani – az írói pályára léptél, hogy ez lesz: könyvek, olvasók, kritikák, díjak? Egyáltalán: mi vett rá az írásra?

Hú, ez nagyon messziről indul, de egyszerűen és kicsit bizonyára közhelyesen azt tudom mondani, hogy onnantól, hogy megtanultam írni, mindig írtam, gyerekkorom óta úgy tekintettem erre, mint az élet részére. Írtam kicsiként mesét, verset, később naplót, novella- és regényszerű dolgokat, mindig az aktuális olvasmányomnak megfelelően, tehát sokáig afféle utánzás volt ez. Valami olyasmit képzeltem, hogy ezt mindenki csinálja otthon, fog egy kockás füzetet, ír, jegyzetel, farigcsál, én még írógépen is kopogtam. Kicsit meglepett, amikor kiderült számomra, hogy egyáltalán nem így van ezzel mindenki. Olyan tízéves korom körül lehetett. Aztán a húszas éveim elején döntöttem úgy, hogy teljesen ezzel akarok foglalkozni. Tehát igen, mindig szerettem volna olvasókat és könyveket.

Ismerve téged, nem csodálkozom, hogy az első kérdést kikerülted és a díjról, díjakról nem szóltál. De szólj, kérlek!

Valójában a Mozgó Világtól, a Pannon Tükörtől és a Mészöly Miklós

Társaságtól kaptam irodalmi díjat, mindháromra büszke vagyok, és mindhárom nagy meglepetés volt a számomra. Olyan érzés, mint amikor az ember hosszan elmerül valamiben (én az írásban), és egyszer csak megkocogtatják a vállát, hogy hé, értékeljük, hogy ezt csinálod. Váratlan dolog, kicsit össze is zavar hirtelen, ilyenkor kihúzom a fejem a szövegből, kibillenek a mindennapos gyötrődésből, mert az írás sokszor az is. A visszhangtalanságnál pedig nincs rosszabb, szóval nagyon jóleső érzés a díj, ünnep, és hadd legyen kicsit szentimentális, megható is. Nem olyasmi, amire az ember számít vagy tervez vele. El is szoktam sírni magam. Jó kritikánál is, egyébként. Persze ez is itthon csinálom, a négy fal között.

Ha létezik tipikusnak mondható indulás, akkor te attól eltérően kezdtél publikálni. Te magad is foglalkozol pályakezdőkkel, neked kik és hogyan tudtak segíteni? És ha tudtak, te ezekből mit tudsz továbbadni?

Szerintem olyan nagyon eltérő a pályakezdésem. Írtam, és elküldtem lapoknak az írásaimat. Aztán elég sokáig nem is volt semmi más. A legjobb segítségek mindig a szerkesztői visszajelzések voltak, később pedig irodalmár barátok, akikkel meg lehetett beszélni az írással kapcsolatos problémákat. Én

is ezt és a saját tapasztalataimat próbálom továbbadni a Szövegműhely tagjainak. Közösen tanulunk külső nézőpontból ránézni a szövegeikre. A csoport lényege, hogy akármilyen magányos dolog is az írás – mert nagyon is az –, ne maradjanak magukra a nehézségekkel, és ne záródjanak be egy visszhangtalan szobába.

Ami biztosan segített abban, hogy írj, az az olvasás, számos interjúban beszélsz az olvasás fontosságáról, foglalkoztál hangoskönyvekkel, készítettél podcast-műsorokat Hátsó Polc címmel, melyben szerzőket kérdeztél fontos olvasmányaikról.. Könyves ember vagy? Mi most a mindenkori és mi az aktuális mondjuk 5-ös listád (magyar és világirodalom)?

Nem tudom pontosan, mit jelent a könyves ember, de szerintem minden író az, minthogy minden író elsősorban olvasó. Nagyon szeretem a könyveket mint tárgyakat is. A régiségeket, első vagy korai kiadásokat igyekszem is gyűjteni. Nagyon büszke vagyok például *Karinthy Frigyes kiadatlan naplójának* 1938-as Nyugat-kiadására vagy a még régebbi *100 új humoreszkre*, szintén a Nyugat kiadásában. De *Az altató szerekről* című kis orvosi könyv a kedvencem, 1891-ből. Erről kapta a címét a második regényem.

Nem vagyok listázós típus, és talán inkább szerzőkben tudok gondolkodni, mint kötetekben, ezért, ha mégis kéne mondanom öt író, akit mindenkor szívesen olvasok, akkor is csak egy aktuális, kicsit légből kapottnak ható listát tudok összeállítani. Eszembe jut természetesen Fernando Pessoa (valamennyi álnevével), Jack Kerouac, mert olyan ember volt, amelyen író, Dosztojevszkij azzal a különös aprólékos drámaisággal, ami számomra a műveiből sugárzik, Alice Munro mint a kis forma nagy mestere, és hát Borges. Jorge Luis Borges mindörökké.

„A gondolkodásról tudjuk, hogy az élet megrontója, illetve még inkább az írásé, ezért, ha írsz és gondolatod van, az baj, mert akkor mindjárt be akar menni a betűk meg a szavak közé, a mondataidba” – épp tíz éve írtad ezt a(z ezek szerint) nem kigondolt mondatot. Ugyanakkor első közléseid tulajdonképpen azonnal közölt szövegek, amelyeket folyamatosan osztottál meg az olvasókkal. Mi vitt a közlés felé, ha nem a gondolatmegosztás?

Az mindig egy nehéz ügy, amikor tízéves mondatokat olvasnak az ember fejére, de azt hiszem, arról van szó, hogy nem a gondolatot, hanem magát a gondolkodást próbálja az ember megosztani. A

magam részéről úgy tekintek az írásra, hogy a gondolkodási folyamatba hívom be az olvasót.

**Az író ki van téve annak, hogy szembe-
sítik a mondataival, és ez lehet nehéz,
akkor is, ha dicsérőleg teszik. Én azért
teszem, mert engem a nemszépírot
mindig is érdekelt, hogy min alapszik,
mire épül egy szöveg. A kritikánál, jobb
esetben, arra a szövegre, amiről szól, de
a regény, a novella mire? Nálad mire?**

Nem könnyű ezt megfogni. Úgy áll a dolog, hogy a figyelő ember folyamatosan gondolkodik is mindazon, amit figyel, meg olyasmin, ami zavarja, amit nem ért, vagy éppen az zavarja, hogy valamit érteni vél, tehát megkérdőjelezi. Vagy lát, tapasztal valamit, amiről úgy érzi többletjelentése van, valamit el lehet mesélni vele – novellánál sokszor ez van, valami életmozzanat, amely nem hagy nyugodni – és ezt próbálja megírni. Az írás tulajdonképpen egy eszköz arra, hogy folytatódjon a figyelés, jó esetben így végül a szöveg is több lesz önmagánál, ahány olvasója, annyi olvasata keletkezik majd és mind érvényes. Ez szerintem csodálatos valami, ezzel „játszunk” folyamatosan, mármint az olvasók meg én, közösen.

**Még mindig az első köteteknél marad-
va: a második kötetedként ismert Az**

altató szerekről című regény volt az első könyved nagy kiadónál. Tudatos választás volt, kerested őket, vagy ők „igazoltak le”? Mennyiben más egy kiadóhoz tartozni?

Úgy jutottam a Kalligram kiadóhoz, hogy amikor *Az altató szerekről* részlete prózadíjat kapott a *Mozgó Világ* folyóirattól, megismerkedtem Péterfy Gergellyel, mert abban az évben ő adta át a díjat. Ő ajánlotta a kéziratomat Mészáros Sándor figyelmébe, aki rögtön vevő volt rá. Kiadóhoz tartozni szerintem fontos és jó dolog. Már maga a tény, hogy egy könyvkiadó pénzt, munkát, odafigyelést fektet egy kéziratba, mert hisz benne, hisz a szerzőben, jelent egy mércét. Szintet, ha tetszik. Azon kívül jó érzés a kollégákkal találkozni, ismerni a műveiket és a gondolkodásukat, követni hol tartanak az útjukon. Fontos, ha az ember érezheti, hogy tartozik valahova. **Az előbbihez (is) kapcsolódva, mennyire számít neked, hogy ebben a magányosnak nevezhető szakmában (írás) legyen valamiféle közösségi kötődés is? Ezt azért is kérdezem, mert Pannon Tükör-díjas szerzőként, a Medvészet rovatunk csapattagjaként hozzánk tartozóként tekintünk rád.**

Pontosan, ahogy az előbb említettem, számomra nagyon fontos, hogy legyen közösség, ahová tartozhatom. A *Pannon*

Tükör és a *Medvészet* ilyen szempontból még intenzívebb kötődés is – különösen az utóbbi időben, mióta a világvjárvány kizökkentette az életünket, és érzésem szerint még mindig nem tudtuk egészen visszazökkenteni, legalábbis ami a személyes találkozásokot illeti. Büszke vagyok rá, hogy a *Medvészet* nagyszerű szerzőivel jó barátságban vagyunk. Igyekszünk is lehetőség szerint minél többször találkozni személyesen.

A második Kalligramos kötetedet a *Mi van veletek, semmi?*-t én majdnem egyszerre olvastam az elsővel, de talán nem csak emiatt érzem őket párnak. Érdekes, hogy a kritika is párnak látta néhol, mondván, hogy az előbbi – bántó egyszerűsítés ez szerintem – nőkönyv, ez a másik férfikönyv. Számomra ez kevésbé érdekes, mert egyrészt biztosra veszem, hogy nem szántad párnak őket, nekem, az olvasónak inkább az tűnik fel ebben, hogy egy minden részletre kiterjedő nagy (meg)figyelő írta meg ezeket a mondatokat, karaktereket, szcénákat, aki nem csak megfigyel, de nézőpontjaiban is gazdag. Megfigyelő vagy?

Teljes mértékben megfigyelő, igen, tulajdonképpen ez a főfoglalkozásom. Közösségi oldalakon néhol azt írtam a nevem alatti rubrikába, hogy „író, bámészkodó”. Jó ideje tudom, hogy a

bámészkodás az egyetlen dolog, amihez értek.

Egyébként azt az egyszerűsítést, hogy férfikönyv, nőkönyv én sem szeretem, ráadásul az egész egy véletlen. Sok vázlatom, regénykezdeményem van, hogy éppen a *Mi van* jött *Az altató* után, annak volt köszönhető, hogy a figurák időnként átmászkálnak egyik szövegből a másikba. Nem szántam párnak, de tény, hogy vannak átfedések.

Az Örökpanoráma a legfrissebb regényed, épp egy éve jelent meg és ezalatt az idő alatt szép utat járt be. Ismerve téged felteszem, hogy nem fenyeget a kóros elégedettség veszélye, inkább azt kérdezem, hogy a munkát, amit elvégeztél és benne a hőseidet, a mondataidat el tudtad engedni, hogy éljék innentől a maguk „életét”?

Ahogy mondtam, a figurák valahogy mintha ott éledélnének a regényvilágban, a regények terében, amely érzésem szerint egy állandó hely, és a legváratlanabb pillanatokban sétálnak be egyik szövegből a másikba, így aztán nem is mindig kell elengedni őket, inkább hagyni szoktam, hogy bejöjjenek, hátha rajtuk keresztül ismét elgondolkodhatok valamin.

Éledélnék, átmászkálnák, beszélnek? Ez úgy hangzik, mintha már már tőled független, önálló életet

élnének a figuráid. Mennyire és hogyan azonosulsz velük, ha ennyire autonómok?

Nyilván csak a fejemben léteznek, óhatatlanul mindegyikük én vagyok valamennyire, de úgy érzem, ez olyasmi lehet, mint Pessoanál a különféle szerzők, akik mind ő voltak, de külön szemlélyiséggel. Ő ezeket teljes mértékben lehasította magáról, nevet adott nekik, „hagyta őket” alkotni. Szerintem valami ilyesmi van a regényírókkal is, csak ők a regényeken belül tartják a figuráikat.

„Megfogadom, ha esetleg túlélem, és még egyszer ilyesmibe kezdek, az üres bőrönddel fogok gyakorolni. Megfonok egy rongykoszorút stabilabb mondatokból, felteszem a fejemre, úgy próbálgatom majd az egyensúlyt, üresen. Bárcsak tudnám, milyen a stabilabb mondat.” – írtad épp nálunk, a Pannon Tükör Online-on a Panorámanapló című írásodban, melyben kvázi műhelynaplóként betekintést engednél egy regény készülésébe. Tudod már, hogy milyen a stabil mondat? És akkor olyanokból készül már az új Szeifert Natália-regény? Azaz: min dolgozol most?

Erre nem is emlékeztem, de ahogy olvastam, rögtön eszembe jutott az egész. Az a tántorgás a teljes kimerülés határán, ami a regényírás vége felé jellemző rám.

Ilyenkor én már csak ájultan alszom el, és amint ébredek, újra a regényvilágban vagyok, addig írom, javítom, amíg bírom, amíg még van valami kis fogaskerék az agyamban, ami meg tud mozdulni. Nem tudom, milyen a stabil mondat, de most tényleg olyan, mintha üres bőrönddel gyakorolnék, a novelláimat válogatom össze. Mert az a helyzet, hogy az ember rengeteg rövid szöveget ír, lapoknak, akik hálistennek igényt tartanak rá, és néha úgy érzem, hogy a munkám nagy része ebben van – ez talán nem is olyan nagy túlzás, legalább tizenöt éve publikálok novellákat –, és ezt az olvasók nagy része nem ismeri. Ezért szeretném őket összegyűjteni, válogatni, hátha lehet belőlük kötet. Természetesen ott vannak a már említett regénykezdemények, de egyelőre egyiket sem tudtam még úgy elővenni, hogy komolyan dolgozzam rajta, mindig elsodornak a napi feladatok.